

mur+ betong

arkitektur og teknikk

1 ◦ 2021

Kor og krypt i Uranienborg kirke, Oslo

Hardanger Skyspace, Øystese

Klingelbeek, boliger i Nederland

Kornets hus, Danmark

TEKNIKK:

Bibliobetongen – Deichman Bjørvika

Fliser: Betongbasseng for flislegging

Isokalk – isolerende kalkmørtel

BYGGEKUNSTSPALTEN:

Muren – tredje essay

Pinghe biblioteater, Shanghai, Kina

Imperial Kiln Museum, Jingdezhen, Kina

PINGHE BIBLIOTEATER

Shanghai, Kina, 2020

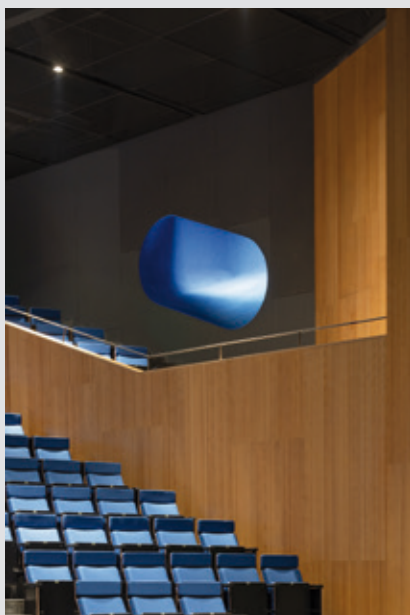
OPEN ARCHITECTURE

Tekst: Arkitekten
Foto: Jonathan Leijonhufvud,
WU Qingshan, CHEN Hao

Pinghe bibliotekater er OPENs nye bibliotek og teater i Shanghai og kjernen i OPENs nyeste prosjekt – 'Skolen som landsby' – Shanghai Qingpu Pinghe International School.

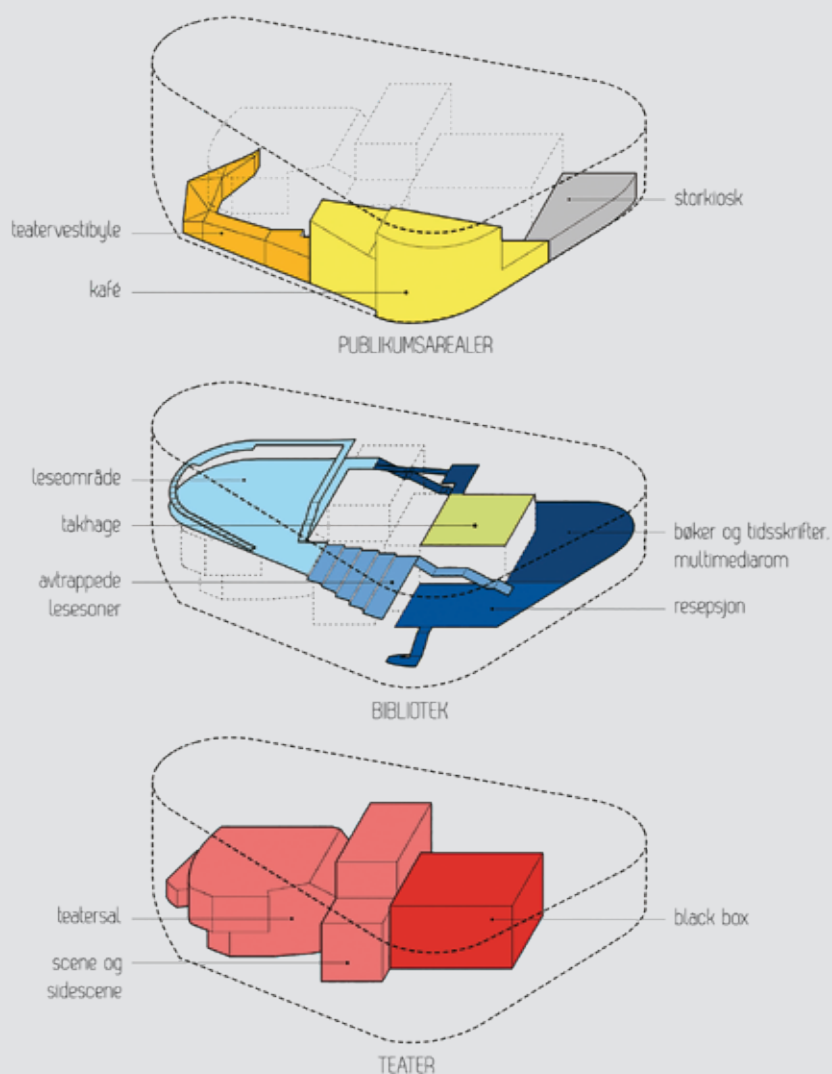

Et bibliotek, et teater og en black box, sammenvevd som et kinesisk puslespill, utgjør denne spesielle bygningen. Noen kaller den 'blåhvalen', mens andre får assosiasjoner til passasjerskip. Med sin egenartede form og flytende romforløp skal biblioteatret motivere til flid og studier og oppmuntre til streiftog på kunnskapens hav.

Biblioteateret ligger i et hjørne av 'skolelandsbyen', like ved et kryss der en motorvei og en gammel kanal møtes. Det skrånende taket med spisse skylights, de maritime runde vinduene og den iøynefallende blåfargen gjør inntrykk på forbipasserende.

Da vi mottok det omfattende alt-i-ett-programmet til en ny skole for 2000 elever i alderen tre til atten år, var vår umiddelbare reaksjon hvor skrekkelig det ville være for et barn å tilbringe så mange år i én bygning. Vi bestemte oss for å bryte med den nåværende skole-

Byggherre: Shanghai Tixue Education and Technology Co., Ltd.

Arkitekt: OPEN Architecture

Lokal samarbeidspartner: Shanghai Yuangou Architects and Consultants

Program: 500 sitteplasser i teater, 150 sitteplasser i black box, bibliotek og kafé

Areal: 5.372 m²

som-megastruktur-trenden. I stedet ble det opprinnelige programmet dekonstruert og gruppert i mange mindre, egenartede bygninger, som danner en landsby-lignende campus.

Unionen mellom bibliotek og teater har sitt utspring i vår tro på at både intensiv lesing og tenking og det å uttrykke seg gjennom å opptre burde være nøkkelkomponenter i all utdanning. Isteden blir dette ofte neglisjert i testdrevne utdannings-systemer.

Det var disse to programmene med sine respektive krav til fysisk utforming som til syvende og sist inspirerte designet.

Over og under

Proscenium-teatret med black box krever minst naturlig lys og mest lydisolasjon, og ble derfor plassert nederst, sentralt i bygningen, mens biblioteket ligger i den øvre delen. Ulike leserom ligger som perler på en snor som stiger og synker i takt

med høyden på teatervolumene under, og skaper således en terrassert romlig sekvens som kulminerer i et sentralt leseområde omgitt av bøker og lys.

Innadvendt og utadvendt

Opplevelsen av å lese er innadvendt og høyst personlig. For leserne, fra småbarnsalder til unge voksne, ble det utført en rekke komfortable lesesoner av ulik karakter, og med ulike kvaliteter. En nedsenket takhage gir barna frisk luft og utendørs leserom når været tillater det.

I mosetning til lesing er det å opptre på teater utadvendt og nervepirrende. Hovedinngangen til teatret er lagt der hvor bygningen er kuttet diagonalt og åpner seg – teatralisk. Sammenstillingen av varme trepaneler og dype blå vegger skaper et visuelt stimulerende auditorium. Kaféen i første etasje spiller også en viktig rolle. På vanlige skoledager kan foreldre som venter på å hente barna sine lese og sosialisere her.

Lys og mørke

Lys har vært avgjørende for utformingen av biblioteket. Det oppfyller ikke bare funksjonelle behov, men gir også rommene sin form og fyller dem med musikkalsk rytme. Sjenerøse takvinduer på den skrå takflaten bringer filtrert lys til det sentrale leseområdet. Et gigantisk oculus, et øye som bringer lys ned fra taket, lyser opp rommets senter på en nærmest spirituell måte og gir en følelsesladet stemning. I teatret derimot, unngås naturlig lys helt, og det er lagt mye arbeid i utformingen av den kunstige belysningen.

På mange måter oppfattes biloteateret som et kultursenter ikke bare for skolen, men også for lokalsamfunnet. Bygningen er plassert nær sekundæringgangen til campus, slik at den kan brukes fritt, uten å forstyrre driften av campus. Vårt håp er at biblioteateret vil bli en sosial energisprøytning som også omfatter foreldre og lokalsamfunn.

Kilde: v2com
og arkitekten, www.openarch.com

De keiserlige ovnene lå i sentrum av Jingdezhen ved Zhushan (Perleåsen). Byen har de største keiserlige porselensverkstedene med den lengste historien og det mest utsøkte utførelsen i Kina. Området har Kinas beste forekomster av petuntse (glimmer og feltspat egnet for keramikkproduksjon). Mer enn 3000 porselensskatter er restaurert fra fragmenter funnet her

IMPERIAL KILN MUSEUM

Jingdezhen, Kina, 2020

STUDIO ZHU-PEI

Tekst: Arkitekten.

Foto: schranimage, Tian Fangfang og Zhang Qinquan, utlånt av Studio Zhu-Pei

Jingdezhen er kjent som verdens porselens-hovedstad. Her har det vært keramikkproduksjon i mer enn 1700 år. Under Ming- og Qing-dynastiene eksporterte byen enorme mengder porselen til Europa. Museet ligger midt i det historiske området, ved ovnsruinene. Slike ruiner omgir mange gamle porselensfabrikker.

Jingdezhen er en by i provinsen Jiangxi i det sentrale Kina, 55 mil sørvest for Shanghai. I Kina er 'Jingdezhen' synonymt med keramikk og porselen. Byen har vokst frem i takt med porselenindustrien, mens den hele tiden har tilpasset seg terrenget – daler, elver, åser og fjell.

De tidlige bosetningene utviklet seg rundt ovner og verksteder. Gatemønsteret er generert av naturen og porselensindustrien. De små smugene fører til Chang-elven, der porselensvarer ble fraktet videre ut i verden. Hovedveiene har alltid gått langs denne elven, som knytter produksjon og handel sammen.

Utforming

På et forholdsvis lite område på østsiden av ovnsruinene er museet organisert i tråd med Jingdezhens gategitter, nord-sør. Med inngang, vannspeil og broen mot vest åpner ruinene seg og ønsker besøkende fra Imperial Kiln Relic Park velkommen. Man kan vandre gjennom skogen, under den grønne baldakinen, over broen og inn i museets foajé.

Museet består av mer enn et halvt dusin mursteinhvelv, basert på ovnenes tradisjonelle form, og med ulik størrelse, krumning og lengde. De er nennsomt plassert og nøye integrert med ruinene.

Museets særegne rette og buede strukturer er ført ned under gatenivå. Dette er ikke kun en tilpasning til den kompliserte situasjonen, men også for å gi en intim skala i de indre rommene. Dette skaper også en serie offentlig tilgjengelige rom på gateplan. Enda viktigere, det medførte at vi kunne utforme en rekke mer intime åpne hvelv og gårdsrom i museet.

De fleste publikumsområdene er overdekket, skyggefulle og beskyttet mot nedbør (det er varmt og mye regn i Jingdezhen om sommeren). En av de åpne plassene, med hvelv i begge ender, viser tydelig spor etter historiske byggverk.

Når man går over broen, inn i foajeen og til venstre, passerer man en serie buede utstillingsarealer, noen lukket, noen åpne mot himmelen. En slak trapp flyter ned under bakken til fem nedsenkede gårds plasser. Møtet mellom porselen, ruiner og gårds plasser skaper mangfoldige og mangetydige opplevelser.

Når man svinger til høyre ved foajeen, forbi bokhandel, kafé og tesal, når man en semi-utendørs plass med en pittoresk scene: I dagslys reflekterer buene vannets bølger, mens lave åpninger frister folk til å sette seg ned for å betrakte den lange siluetten av ovnruinene. Som en ny overraskelse får man øye på Longzhu-paviljongen mens man passerer gjennom de loddrette slissene på vei til aulaen, før man igjen kommer inn i foajeen.

De fem nedsenkede gårds plassene med varierende størrelse har ulike temaer: gull, tre, vann, ild og jord. Disse henspiller ikke bare på gammel kinesisk tenkning om jorden, men også på forskjellige teknikker innen porselensproduksjon.

Byggherre: Jingdezhen Municipal Bureau of Culture Radio Television Press Publication and Tourism, Jingdezhen Ceramic Culture Tourism Group

Arkitekt: Studio Zhu-Pei
i samarbeid med Architectural Design and Research Institute of Tsinghua University

Areal: 10 370 kvm

Den samlede opplevelsen av museet handler om å gjenfinne røttene til Jingdezhen, opplevelsen av historiens gang blant ovner, porselen og mennesker.

Struktur og materialer

Vi var fascinert av de eldgamle ovnenes tektonikk og materialer. Fra gammelt av bygde man mursteinovnene uten stillas: Tynne, lette ovner med maksimalt innvendig volum og minimal materialbruk.

Den grunnleggende strukturen i museet er hvelvet, som består av betong mellom to murvanger.

Gjenbruk av murstein var viktig: ovnene må rives hvert annet eller tredje år, når de ikke lenger har tilstrekkelig termisk kapasitet. Hele byen er dekket av resirkulert murstein som lagrer varme og er en vesentlig del av byens livsnerve. Tidligere

tok barna en varm murstein fra ovnen og plasserte i skolesekken for å holde varmen vinterstid.

Museet er i hovedsak bygget med resirkulert ovnsstein blandet med ny teglstein som gjenspeiler lokal byggeskikk. Denne sammenflettingen av historiske epoker vekker interesse, skaper nye spørsmål og gir nye svar. Fortiden nytolkes ved å gjengi historien med en ny bevissthet og modenhet – en slags moderne arkeologi.

Besøkende får en 360-graders sanseropplevelse gjennom gjentatt kontakt med eksteriør og interiør som stimulerer berøring, lukt, hørsel og syn – en oppdagelsesferd i fortid, nåtid og natur.

Naturlig lys

Selv lyset vekker aktive og håndgripelige minner og er beviset på hvordan eldgamle teknikker kan tolkes på nytt med en moderne tilnærming.

Det indre, naturlige lyset kommer både fra skylights og fra nedsenkede gårds-plasser, inspirert av røykhull i den gamle mursteinsovnen. En rekke skylights med sylinderform er fordelt på den øverste delen av buen for å gi naturlig lys på dagtid og kunstig lys om natten.

Kilde:

Arkitekten – www.studiozhupei.com
og v2com

